

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarząbek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 7 lutego 2022 r. w Warszawie

sprawy E. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wypłatę niezrealizowanego świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji
na skutek odwołania E. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 19 stycznia 2021 r. znak (...) (...) (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

E. H. w dniu 2 lutego 2021 r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 19 stycznia 2021 r., znak: (...) w przedmiocie odmowy przyznania jej niezrealizowanego prawa do świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Odwołująca wskazała, że nie zgadza się z rozstrzygnięciem zawartym w zaskarżonej decyzji (odwołanie z dnia 2 lutego 2021 r., k. 3 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Organ rentowy przytoczył treść przepisów art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. ZUS wskazał, że J. K. w dniu 15 lipca 2020 r. złożył wniosek o świadczenie uzupełniające, do którego prawo otrzymał na mocy decyzji z dnia 3 września 2020 r. Jednocześnie został poinformowany, że świadczenie zostanie mu wypłacone wraz z emeryturą w październiku 2020 r. J. K. zmarł w dniu 31 sierpnia 2020 r., a co za tym idzie wypłata świadczenia od września 2020 r. została wstrzymana w świetle art. 136 ustawy emerytalnej. Zatem organ rentowy stwierdził, że przedmiotowe świadczenie nie mogło zostać zrealizowane (odpowiedź na odwołanie z dnia 24 lutego 2021 r., k. 4 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. K. w dniu 15 lipca 2020 r. złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (wniosek z dnia 15 lipca 2020 r., akta ZUS).

Lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 3 sierpnia 2020 r. stwierdził, że u odwołującego niezdolność do samodzielnej egzystencji istniała zarówno w dniu 1 lipca 2020r., jak i w dniu 1 marca 2020 r. (orzeczenie z dnia 3 sierpnia 2020 r., akta ZUS).

Organ rentowy na podstawie art. 14 ust. 2d ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zgłosił zarzut wadliwości w stosunku do orzeczenia lekarza orzecznika ZUS. W związku z tym sprawa została przekazana do komisji lekarskiej ZUS, która uznała, że ubezpieczony jest trwale niezdolny do samodzielnej egzystencji od 1 lipca 2020 r. (pismo z dnia 6 sierpnia 2020 r. i orzeczenie z dnia 31 sierpnia 2020 r., akta ZUS).

W oparciu o powyższe orzeczenie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał decyzję z dnia 15 lipca 2020 r., znak: E/41044341/5, zgodnie z którą przyznał J. K. świadczenie uzupełniające w kwocie 500 złotych miesięcznie. Wskazano również, że w dniu 1 lipca 2020 r. przysługiwała ubezpieczonemu emerytura w kwocie 1.200 złotych, co oznacza, że przyznano świadczenie uzupełniające w kwocie 500 złotych. Za okres od 1 lipca 2020 r. do 30 września 2020 r. przysługiwało wyrównanie w kwocie 1.500 złotych. Organ rentowy zaznaczył, że świadczenie uzupełniające wraz z wyrównaniem zostanie wypłacone wraz z emeryturą za październik 2020 r. (decyzja z dnia 15 lipca 2020 r., akta ZUS).

J. K. zmarł w dniu 31 sierpnia 2020 r. (odpis skrócony aktu zgonu, akta ZUS).

Odwołująca się w dniu 11 stycznia 2021 r. złożyła do organu rentowego wniosek

o wypłatę niezrealizowanego świadczenia w postaci świadczenia uzupełniającego po zmarłym ojcu J. K. (wniosek z dnia 11 stycznia 2021 r., akta ZUS).

Po rozpoznaniu wniosku Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał decyzję z dnia 19 stycznia 2021 r., znak: (...), na mocy której odmówił odwołującej prawa do niezrealizowanego świadczenia uzupełniającego po zmarłym J. K., ponieważ zgodnie z przepisami art. 7 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji nie mają zastosowania przepisy dotyczące niezrealizowanych świadczeń (decyzja z dnia 19 stycznia 2021 r., akta ZUS).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych. Dokumenty, w oparciu o które Sąd ustalił fakty w rozpatrywanej sprawie, były w całości wiarygodne i nie budziły wątpliwości stron postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie E. H. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 19 stycznia 2021 r., znak: (...) podlega oddaleniu.

Poza sporem jest, że J. K. złożył wniosek o świadczenie uzupełniające w dniu 15 lipca 2020 r., które zostało mu przyznane na mocy decyzji z dnia 15 lipca 2020 r. Organ rentowy zastrzegł, że wypłaci wnioskodawcy świadczenie w październiku 2020 r., co jednak nie nastąpiło z powodu jego śmierci w dniu 31 sierpnia 2020 r.

W świetle art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. z 2020 r., poz. 1936 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą uzupełniającą” w sprawach nieuregulowanych

w niniejszej ustawie, dotyczących postępowania w sprawie świadczenia uzupełniającego, wypłaty tego świadczenia oraz wydawania orzeczeń, o których mowa w art. 2 ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 291 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą emerytalną”, z wyjątkiem art. 136 tej ustawy. Art. 136 ust. 1 ustawy emerytalnej stanowi, że w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia określone ustawą, świadczenia należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi, dzieciom, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku - małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba

ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku - innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała ta osoba.

Świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji i dodatkowe świadczenie pieniężne są świadczeniami wypłacanymi wyłącznie świadczeniobiorcom. Prawo do ich wypłaty nie przechodzi po śmierci świadczeniobiorców na członków rodziny, jak w przypadku emerytur, rent, dodatku pielęgnacyjnego, do których ma zastosowanie art. 136 ustawy emerytalnej. Świadczeń tych nie można zakwalifikować jako świadczeń niezrealizowanych, bowiem ustawa tego nie przewiduje. Ustawodawca wykluczył bowiem możliwość stosowania przepisu art. 136 ustawy emerytalnej (tak też Sąd Okręgowy w Sieradzu z dnia 20 października 2021 r., IV U 529/21). Ustawa z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym nie reguluje wszystkich kwestii, w tym kwestii wypłaty niezrealizowanego świadczenia. Art. 7 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy stanowi bowiem, że w sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie, dotyczących postępowania w sprawie świadczenia uzupełniającego, wypłaty tego świadczenia oraz wydawania orzeczeń, o których mowa w art. 2 ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z wyjątkiem art. 136 tej ustawy. Powyższe wyłączenie jasno precyzuje, że świadczenia uzupełniającego należnego do dnia śmierci nie wypłaca się innym osobom. Ustawodawca nie przewidział więc możliwości przejścia uprawnień do świadczenia uzupełniającego w przypadku niezrealizowania wypłaty tego świadczenia z uwagi na śmierć osoby uprawnionej (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 lipca 2021 r., III AUa 2162/20).

Z przytoczonego orzecznictwa, jak również wprost z zaprezentowanych przepisów prawa materialnego, wynika, że roszczenie o wypłatę niezrealizowanego świadczenia uzupełniającego nie przechodzi na spadkobierców osoby uprawnionej, która zmarła. Ustawodawca regulując przepisy ustawy uzupełniającej nie daje możliwości stosowania art. 136 ust. 1 ustawy emerytalnej, co uniemożliwia dokonanie zmiany decyzji w tej sprawie. Na marginesie należy przyjąć analogicznie w stosunku do innych świadczeń, że także renta socjalna i świadczenie przedemerytalne, wobec braku odesłania w ustawie o rencie socjalnej i ustawie o świadczeniach przedemerytalnych do art. 136 ustawy emerytalnej, do dnia śmierci innym osobom nie jest wypłacane. W kwestii wypłaty tych świadczeń wypowiedział się Sąd Najwyższy. W wyroku z dnia 3 marca 2015 r. wskazał, że przepis art. 7 ustawy o rencie socjalnej odsyłający w sprawach w niej nieuregulowanych do odpowiedniego stosowania przepisów ustawy emerytalnej, jednoznacznie pomija art. 136, a to oznacza, że ustawodawca nie przewidział możliwości przejścia uprawnień do renty socjalnej na inne osoby, w tym następstwa prawnego w przypadku niezrealizowania wypłaty tego świadczenia z uwagi na śmierć osoby uprawnionej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2015 r., I BU 6/14). W odniesieniu do drugiej sytuacji w wyroku z dnia 18 kwietnia 2007 r. zajął stanowisko, że prawo do świadczenia przedemerytalnego po śmierci uprawnionego nie przechodzi na inne osoby (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2007 r., I UK 315/06), zaś w wyroku z dnia 16 stycznia 2014 r. wyjaśnił, że przepis art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie mógł stanowić podstawy do nabycia przez żonę zmarłego w toku postępowania ubezpieczonego prawa do nierealizowanego świadczenia przedemerytalnego, albowiem przepis powyższy nie znajduje zastosowania do świadczeń przedemerytalnych na podstawie art. 11 pkt 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2014 r., I UK 300/13).

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., jak w tenorze wyroku.